

TIRE TE YAKƏBU Ü YORUA

Yakəbun tire te, ta ka naanę dokeobu yă be ba yarinę baama mi Romugiba bandu dii. Ta sun sőmę nge mę n weenę Yesugii u win wāaru diisina. Wahala yà n nùn deema, n weenę u təmania, u ku Gusunə taare wē. Domi win min diya u koo somiru wa. N weenewa u win yara kpř, kpř u sőssi win kookoosu sō ma u sāa Yesugii. N n weenę u goo gém. Təmbu kpuro ba sāawa tia Gusunən nəni sō.

Tire ten gari mero ya sāawa kookoosu sāora tənun naanę dokebu bu koo sōsira.

Tire ten kpunaa

1. Təbiribu, wiru 1:1.
2. Naanę ka bwisi, wiru 1:2-8.
3. Sāaro ka gobigii, wiru 1:9-11.
4. Laakari męeribu ka kəkiribu, wiru 1:12-18.
5. Nəəbu ka kobu, wiru 1:19-27.
6. A ku goo gém, wiru 2:1-13.
7. Naanę dokebu ka bin kookoosu, wiru 2:14-26.
8. Yesugii ka win yara, wiru 3:1-12.
9. Bwisi yi yi wee wəllun di, wiru 3:13-18.
10. Kookoo kəsusun kirəba, wiru 4:1n di sere wiru 5:6.
11. Təmanabu ka kanaru, wiru 5:7-20.

Təbiribu

¹ Beε, bwasenu wəkura yiru, beε be i yarinę handunia kpuro sō, nę Yakəbu, Gusunə ka Yinni Yesu Kirisin yoo, na beε təbura.

A bwisi kanə ka naanę

² Negibu, laakari m̄eeri bwese bweseka yè s̄o i wɔri kpuro i ye garisio ḡru dobu. ³ Domi i ȳe ma b̄een naan̄e dokebu b̄ù kun laakari m̄eeribu kpan̄e bu koo b̄ee temanabu marua. ⁴ Adama i de temanabu bu bin s̄omburu ko s̄āa s̄āa kpa i n ka s̄āa t̄n girobu be ba yiba, kpa ḡāanu kun maa b̄ee tie. ⁵ Bwisi yì n b̄een goo k̄omie u Gusun̄o bikio, u koo nùn yi w̄e domi Gusun̄o wiya u yi t̄mbu kpuro w̄em̄o ka nuku tia gerusibu sari. ⁶ Adama ȳero u bikio ka naan̄e, n kun ka sika. Domi wi u sika m̄ò u s̄āawa nge nim w̄okun nim me woo ga suam̄o ga b̄orikiam̄o yam kpuro. ⁷⁻⁸ U s̄āawa ḡrusu yirugii wi u n̄ swaa tia sw̄i win w̄āaru s̄o. T̄nu win bweseru u ku b̄wisiku ma u koo ḡāanu ganu wa Yinni Gusun̄on mi.

S̄āaro ka gobigii

⁹ I de naan̄e dokeo bw̄ebw̄e u woo kana yèn s̄o Gusun̄o u nùn w̄olle sua. ¹⁰ Dukiagii maa u woo kano win kawabun s̄o, domi u koo doona nge yakasun w̄esu. ¹¹ S̄ō yara ka win yam susuru ma yakasu gbera, sin w̄esu d̄erura ma sin buram kpa. Nge meya dukiagii u koo d̄erura win s̄oma s̄o.

Laakari m̄eeribu ka k̄okiribu

¹² Doo n̄orugiiwa wi u laakari m̄eeribun saa s̄o temana. Domi win laakari m̄eeribun biru u koo w̄āaru wa t̄n n̄o mw̄eru Yinni bu kua be ba nùn k̄i. ¹³ B̄a n ka goo k̄osa k̄okura u ku raa gere u nee, Gusun̄ow̄a u nùn k̄okura. Domi ba ku ra ka Gusun̄o k̄osa k̄okiri, meya win tii u ku ra maa ka goo k̄osa k̄okiri. ¹⁴ Adama sanam me t̄nun k̄iru kankam ta nùn soka ta gawa, yera u k̄okirira. ¹⁵ Yen biru k̄iru kankam ra gura sue kpa tu toraru ma, toraru t̄a n maa kp̄ea ta kpa, kpa tu ḡo ma.

16 Nen kīnasibu, i ku tii nəni wōke. **17** Kēe geeru baatere ka kēe buranu kpuro sāa wəllun diya nu ra nə. Nu maa weewa Gusunən min di wi u sōo ka suru taka kua. Wiya wi u ku ra kəsi, u n̄ maa tiro mə. **18** Win tii tiin kīru səora u ka sun kua win bibu ka win gari gee su ka ko nge yāku gbiikii te u mwa win taka koora kpuron di.

Nəəbu ka kobi

19 Nen kīnasibu, i yeni yē sāa sāa, adama i de baawure u n̄ da n̄ kpaaka, kpa u n̄ da saku u sere gere, kpa u n̄ da te u sere mōru bara. **20** Domi tənun mōru ku ra kom gem ko Gusunən nəni. **21** Yen sō, i daa disinugia ka kom kōsum kpuro derio kpa i gari yi mwa ka tii kawabu yi Gusunə u duura bēen gōruə domi yiya yi koo kpī yi bēen hunde faaba ko.

22 Adama i de i ko gari yin kowobu, n̄ n̄ mə yin nəwəbu təna be ba tii nəni wōkumə. **23** Domi wi u gari nuu ma u n̄ kue, u sāawa nge durə goo wi u win wuswaa mēera diki sōo. **24** Ye u mēera u kpa u doona ma u duari mii mii nge me u sāa. **25** Adama wi u wooda gea wēerimə ye ya tənu yakiamə ma u ye mēm nəəwammə ka temanabu, ma u n̄ sāa nəwə wi u koo duari, wiya sāa doo nəərugii win səmburu sōo.

26 Goo ù n̄ tamaa u Gusunə sāamə ma u n̄ win yara kpīa, u tii weesu kuammewa, win sāaru kama. **27** Wi Gusunə Baabə u garisi win sāa geon tii, wiya wi u ra gobekuba ka gəminibu nəəri ben nəni swāaru sōo kpa u tii nəne handunian disinun di.

2

A ku goo gem

¹ Negibu, bεε be i bεen Yinni yiikogii Yesu Kirisi naane doke, i ku təmbun bεerε keranaa mεeri. ² Nge me n tē wāa, gobigii goo u du bεen mennə yero ka wuran taabu ka yabe buraru, kpa sāaro goo u maa duuma ka yabe kīanu. ³ I n yabe burarugii bεerε wē i nee, u sinə tən giro sin yero, ma i maa sāaro sōwa wi, u yōro giə, n̄ kun me u sinə temə, ⁴ i n̄ təmbun bεerε keranaa mεerimə? I n̄ maa bu sirimə ka bwisiku ni nu kun dende?

⁵ Nen kīnasibu, i swaa dakio. Gusuno u bu gəsa be ba sāa sāarobu handunian nəni sō bu ka ko dukiaqibu ben naane dokebun sō, kpa bu bandu di te u be ba nūn kī nōo mwεeru kua. ⁶ Adama bεε i sāaro be gemə. N n̄ dukiaqii bera ba bεε dam dəremə ba bεε gawamə ba ka daamə siri yero? ⁷ Beya ba maa yīsi gee te gari kam gerusimə te Gusuno u bεε wē.

⁸ Ka gem, gea i mə, i n̄ ban te Gusuno u swīin wooda məm nōowa nge me Gusunən gari gerua yi nee, “A wunen tənusi kī nge wunen tii tii.” ⁹ Adama i n̄ təmbun bεerε keranaa mεera durumwa i mə, ma wooda ya bεε taare wēemə yēn sō i n̄ ye məm nōowə. ¹⁰ Domi baawure wi u woodaba kpuro swīi ma u tia tora, yēro ye kpuro torariwa. ¹¹ Geema, wi u nee, “I ku sakararu ko,” wiya maa nee, “I ku tənu go.” Yen sō, à kun sakararu kue, adama ma a tənu go, a wooda sarawa. ¹² I gari geruo kpa i n̄ mə nge be Gusuno koo siri ka wooda ye ya tənu yakiamə. ¹³ Domi wi u kun wənwəndu mə, wənwəndu sariru sōra ba koo yēro siri, adama wənwənda ta koo kpī tu woo kana siribun wuswaa.

*Naane dokebu
ka bin kookoosu*

14 Negibu, are yerà n mə, goo ù n gerua u neε, u naanε dokebu mə, kpa u kun bin kookoosu mə. Naanε doke bi, bu koo yēro faaba ko? **15** Su gesi neε, bεegii goo, tən durə n kun me tən kurə u yānun yāaru mə ma u n̄ maa mə ye u koo di. **16** Bεen goo ù n nùn sɔ̄wa u neε, kpuna mu n do, a ku de wooru tu nun go, kpa a di a debu, adama u n̄ nùn wē yèn bukata u mə wasin sɔ̄, arufaani yerà n mə. **17** Nge meya naanε dokebu bù n wāa bi təna, bù kun sɔ̄sire ka kookoosu, bu kua kam.

18 Adama goo u koo neε, wini u naanε doke, wiənɔ̄ maa u kookoosu mə. Kon gere, a man wunen naanε dokebu sɔ̄sio n kun ka kookoosu, kpa ne maa n̄ nun nən naanε dokebu sɔ̄ssi ka nən kookoosu. **19** Geema, a naanε doke ma Gusunə turowa wāa. N wēra me. Werekunun tii nu maa yē me, ma nu diirimɔ̄ berum sɔ̄. **20** Adama wune laakari sarirugii, a n̄ tuba ma naanε doke bi bu n̄ sɔ̄sire kookoosu sɔ̄ bu sāawa kam? **21** Mba n dera bəsen sikado Aburahamu u gem wa Gusunən wuswaa. Win kookoosa, ye u ka win bii Isaki yākuru kua. **22** A n̄ wa win naanε dokebu ka win kookoosu s̄imɔ̄ sannu? Ma win kookoosu sɔ̄ssi ma win naanε dokebu yiba. **23** Ma Gusunən gari koora yi yi neε, “Aburahamu u Gusunə naanε kua, ma Gusunə u nùn garisi gemgii.” Ma ba nùn soka Gusunən bərə. **24** N n̄ men na, i wa ma Gusunə u tənu gem wēemə win kookoosun sɔ̄, n̄ m̄o win naanε dokebu tənan sɔ̄.

25 Nge meya n̄ maa sāa ka Rahabu, kurə tanə wi. U gem wa Gusunən wuswaa. win kookoosun sɔ̄ ye u ka dera Yuuban gəro be, ba dua win yənuə ma u bu yara ka swaa tuka gaa. **26** Nge me wasi yi yi kun hunde mə gora, nge meya maa naanε doke bi

bu kun sɔɔsire kookoosu sɔɔ, bu kua kam.

3

Yesugii ka win yara

¹ Negibū, i ku de i n dabi bεε be i kī i ko Gusunən garin keu koosiobu. Domi i yε ma bεsε be sa Gusunən garin keu sɔɔsimɔ ba koo sun siri ka wɔnwəndu sariru n kere gabu. ² Gāa dabinu sɔɔra bεsε kpuro sa ra tore. Goo ù kun tore gere sɔɔ u sāawa tənun tii wi u koo kpī u win wasi kpuro yaruka doke. ³ Sa ra dumí yaruki dokeye yi ka sun mεm nɔɔwa. Nge meyə sa ko kpī su yin wasi kpuro gɔsikia. ⁴ I kpam goo nimkusu mεerio. Baa mε su kpā ma woo damgisu su bɔrikiamɔ, sεsε piibuwa ba ra ka su gɔsikie, nge mε goo temɔ u kī. ⁵ Nge meyə yara ya sāa gāa piibu wasi sɔɔ. Adama ya ra woo kane gāa bakanun sɔ.

I mεerio nge mε dɔɔ yεε piibu ga koo kpī gu dāa sube bakaru dɔɔ meni. ⁶ Yara ya maa sāawa nge dɔɔ. Ya sāa nge kɔsan wāa yeru besen wasin doo dookan suunu sɔɔ, ma ya wasi kpuro sankumɔ, ya maa besen handunian wāaru kpuro dɔɔ menimɔ ka gɔrin dɔɔ. ⁷ Tənu u koo kpī u yεε bwese bweseka kamia, yi yi naasu nnε mɔ ka yi yi kabirimɔ ka yi yi wāa nim sɔɔ, ka sere gunəsu. U mam yi kamia kɔ. ⁸ Adama goo sari wi u koo kpī u yara kamia. Ya sāawa gāa kɔsunu ni goo kun kpε u dwiyyasia. Ma ya dεε gɔɔgii yiba. ⁹ Yera sa dendimɔ sa ka Yinni besen Baaba siaramɔ, sa maa kpam ka ye təmbu bɔrusimɔ be Gusunə u taka kua win weenasibu. ¹⁰ Siarabun gari ka bɔrin gari yarimɔ nɔɔ teu gen min di. Negibū, n n weene n sāa nge mε. ¹¹ Bwii

tian di nim durom ka nim taatam ko n swī sannu?
¹² Nəgibu, mango ya koo səobun binu mə? Nge bere təka ya koo mango ma? Məya maa ba ku ra nim durom səke nim mə mu bəru mən di.

Bwisi yi yi wee wəllun di

¹³ Been wara u bwisi ka yēru mə. U bwisi yi səosio win daa gea səo ka kookoo si u mə ka tii kawabu ka laakari. ¹⁴ Adama i n nisi kōsunu ka kinənu mə been gōruo, i ku woo kana. I ku maa gem weesu kua. ¹⁵ Bwisi yin bwestera kun wee wəllun di. Yi sāawa handuniagii, ka wasigii, ka Setamgii. ¹⁶ Domi mi nisinu ka kinənu wāa, miya daa beretekə ka kōsa kpuro ra n wāa. ¹⁷ Adama bwisi yi yi na wəllun di, gbiikaa yi dəere, yen biru yi nəo tia kasu, yi du, yi n̄ ka wesiano sə, yi wənwəndu mə ma yi ra səm geenu ko. Yi n̄ kīru gem wēemə, yi n̄ maa murafitiru mə. ¹⁸ Be ba nəo tia kasu ba duurumə ka alafia, ma ba gem gēemə.

4

Handunian kīru

¹ Man diya sannəsu ka sikirinəsu naamo been suunu səo. Su naaməwa gāa dabunun binen di ye ya ra n tabu mə been wasi səo. ² I kī i n gāanu mə ni i n̄ kpē i wa, ma i səoru sāa i ka tənu go. I gāanun binə mə ni i n̄ kpē i wa, ma i sikirinamə, i sankinamə. Ye i kī, i n̄ ye mə domi i ku ra Gusunə bikie. ³ I n maa bikia i ku ra wa yēn sō torara i ka bikiamə kpa i ka ye dendı been tii tiin kīru səo. ⁴ Be i n̄ ka tən turo yō, i n̄ yē ma handunian bərə Gusunən yiberewa? N n men na wi u kī u ko handunian bərə, u tii kua Gusunən yibere. ⁵ I kun tamaa kam səora Gusunən gari gerua yi nēe, “Gusunə u besen hunde ye u sun

wən kĩru bikiamə ka nisinu.” ⁶ Adama u ra tənu durom kue mə n kpāaru kere, domi Gusunən gari nəe, “Gusunə kun wāa be ba tii suen biruə, adama u tii kawobu durom kuamme.” ⁷ N n men na, i Gusunə wiru kpīiyə. I Setam yinə kpa u bəe suuri. ⁸ I Gusunə susio, u koo maa bəe susi. I bəen nəma dəerasio, bəe durumgibu. I bəen gərusu sərasio, bəe gərusu yirugibu. ⁹ I de i n nuki sankire kpa i n gəo wooru sə kpa i swī. I de bəen yēesu su gəsia swī kpa bəen nuku dobu bu gəsia nuku sankiranu. ¹⁰ I bəen tii kəwo Yinni Gusunən wuswaaə kpa u bəe sua wəllə.

A ku wunəgii siri

¹¹ Negibu, i ku kəsa manina. Wi u win winsim kəsa gerumə, n̄ kun mə wi u nùn sirimə, woodan kəsa u gerumə ma u ye sirimə. Wee, à n wooda sirimə, a n̄ maa sāa wi u ra ye məm nəəwe ma n kun mə wi u ye sirimə. ¹² Gusunə turowa wooda wəəmə, wiya maa sāa siri kowo. Wi turowa koo kpī u faabə ko, wiya koo maa kam koosia. N n men na, wara ra n wunə a ka wunən winsim siri.

Iku tii sua

¹³ I man swaa dakio tē, bəe be i mə, gisə n̄ kun mə sia i ko da wuu kasa i ko mi wōo tia kpa i tenkuru ko i are di. ¹⁴ Domi i n̄ yē ye bəen wāara ko n sāa sia. I sāawa nge bukə ge ga ra wərumə saa fiiko soə, yen biru kpa gu yarina. ¹⁵ Mə n weenə i gere wee. Yinni Gusunə ù n kĩ, ma i wāa, i ko yeni ko, n̄ kun mə yeənə. ¹⁶ Adama tē i woo kanamə i tii suamə. Woo kana bin bweseru kpuro bu n̄ wā. ¹⁷ Nge meyə baawure wi u geən kobi yē ma u kun kue, u torawa.

5

Dukiagibun kirɔ

¹ Tẽ bεε dukiagibu, i man swaa dakio. I sw̄iyo kpa i n araru mò wahala ye ya bεε sisien sõ. ² Beεen dukia sankira, ma ḡemi bεen yānu di. ³ Beεen wura ka bεen sii geesu wurura diira. Wurura yera ya koo bεε are k̄osuru diiya, kpa yu been wasin yaa baasi di nge d̄o. I dukia gura i taasine sanam d̄akim meni sõo. ⁴ Wee, i n̄ sõm kowobu ben gobi k̄osie be ba ka bεε d̄ianu gura gberõ, ma gobi yi, yi wuri mò. D̄ia guro ben wuri maa dumõ wøllu ka tem Yinnin swaa sõo. ⁵ I bεen wāaru di handunia sõo ka dukia baka ka ȳeribuu. I dimo i b̄oriamo nge yāa saka yāaru. ⁶ I geegii taare w̄i go, u n̄ maa ka bεε gabirine.

Temanabu ka kanaru

⁷ Yen sõ, negibu, i temanõ sere Yinni u ka wurama. I meεrio nge me gbee wuko ra n suuru sāa u n ka tem mara mu nūn d̄ia geenu marua. U ra n guri gbiikii ka d̄aki mara. ⁸ Beεen tii maa, i n suuru sāa, i n yō dim dim domi Yinnin naaru ta turuku kooma.

⁹ Negibu, i ku q̄oburu waana kpa bu ku raa bεε taare w̄en sõ. Wee siri kowo u yō dim k̄onnawo. ¹⁰ Negibu, i Gusunõ sõmabu yaayo be ba gari gerua ka Yinnin ȳisiru. I ben suuru saario ye ba kua nōni swāaru sõo. ¹¹ Wee, sa bu sokumõ doo n̄orugibu yēn sõ ba ȳdra dim dim. I Yoobun temanabun baaru nua, i maa ȳe Yinni Gusunõ u nūn kua yen biru. Domi Yinni u ra wənwəndu ka tən geeru ko.

¹² Ye n kpuro kere negibu, i ku ka wøllu b̄re, n̄ kun me ka tem, n̄ kun me ka ḡāanu ganu. I gesi geruo meya sanam me n sāa me, kpa i gere aawo, n

ñ mε, sanam mε n ñ mε, kpa i ku ka wɔri Gusunən siribu sɔɔ.

¹³ Nəni swāara bεen goo deemawa? U kanaru koowo. Goon nukura ta do? U Gusunə siaro ka womusu. ¹⁴ Been goowa barɔ? U Yesun yigbe tənwerobu sokusio. Bera ba koo nùn gum tāre ka Yinnin yīsiru kpa bu nùn kanaru koosi. ¹⁵ Kana naanegii te, ta koo barɔ wi faaba ko. Yinni Gusunə u koo nùn bwāa dobu wε. U n daa maa tora, ba koo nùn suuru kua. ¹⁶ N n men na, i bεen durum tuuba kuanə, kpa i n kanaru kuanammε, kpa i ka wa i bekura. Gemgiin kanaru ta dam arufaanigum mən kpā. ¹⁷ Eli, tənuwa nge bεse. U kanaru kua gem gem gura yu ku ne, ma gura kun na sere wɔɔ ita ka suru nəəba tia. ¹⁸ Yen biru u kpam kanaru kua, ma Gusunə u gura nεesia ma u dera dianu kpia temɔ.

¹⁹ Negibu, bεen goo ù n ka gem tonda ma goo ka nùn wurama mi kpam, ²⁰ i n yε ma wi u ka toro wurama saa torarun swaan di, u koo toro win hunde wɔra gɔɔn nəman di kpa u de bu tora dabinu kpeesia.

Bibeli Gusunɔn Gari
The Holy Bible in the Baatonum language of Benin,
also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8